



Schoolzuivel 2025: Geschatte eenheidsprijs voor schoolzuivel

Ron Bergevoet en Mieke Weegels



WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Schoolzuivel 2025: Geschatte eenheidsprijs voor schoolzuivel

Ron Bergevoet en Mieke Weegels

Dit onderzoek is uitgevoerd door Wageningen Social & Economic Research in opdracht van en gesubsidieerd door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, in het kader van het Beleidsondersteunend onderzoeksthema Economie (projectnummer BO-43-115-085).

Wageningen Social & Economic Research
Wageningen, mei 2025

RAPPORT
2025-100-2

Ten behoeve van de bepaling van de geschatte eenheidsprijs voor het Schoolzuivel-programma is in kaart gebracht welke kosten een leverancier naar schatting maakt per eenheid schoolzuivel bij participatie in deze regeling.

For the purpose of determining the estimated unit price for the School Dairy Programme, the estimated costs per unit of school dairy to be incurred by a supplier when participating in this scheme were analysed.

Trefwoorden: eenheidsprijs schoolzuivel

Dit rapport is gratis te downloaden op <https://doi.org/10.18174/694185> of op www.wur.nl/social-and-economic-research (onder Wageningen Social & Economic Research publicaties).

© 2025 Wageningen Social & Economic Research

Postbus 88, 6700 AB Wageningen, T 0317 48 48 88, E info.wser@wur.nl, www.wur.nl/social-and-economic-research. Wageningen Social & Economic Research is onderdeel van Wageningen University & Research.



Dit werk valt onder een Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel 4.0 Internationaal-licentie.

© Wageningen Social & Economic Research, onderdeel van Stichting Wageningen Research, 2025

De gebruiker mag het werk kopiëren, verspreiden en doorgeven en afgeleide werken maken. Materiaal van derden waarvan in het werk gebruik is gemaakt en waarop intellectuele eigendomsrechten berusten, mogen niet zonder voorafgaande toestemming van derden gebruikt worden. De gebruiker dient bij het werk de door de maker of de licentiegever aangegeven naam te vermelden, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat zij daarmee instemmen met het werk van de gebruiker of het gebruik van het werk. De gebruiker mag het werk niet voor commerciële doeleinden gebruiken.

Wageningen Social & Economic Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Wageningen Social & Economic Research is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Wageningen Social & Economic Research Rapport 2025-100-2 | Projectcode 2333300017

Foto omslag: Shutterstock

Inhoud

Woord vooraf	5
Samenvatting	6
S.1 Aanleiding en onderzoeksvraag	6
S.2 De belangrijkste conclusies	6
S.3 Methode	7
Summary	8
S.1 Background and research question	8
S.2 The main conclusions	8
S.3 Method	9
1 Achtergrond en doel van het onderzoek	10
1.1 Huidige situatie	10
1.2 Doel van het onderzoek	10
1.3 Te leveren producten	11
2 Aanpak	12
2.1 Methode en aannames	12
2.1.1 Grondslag	12
2.1.2 Opzet van de analyse	13
2.2 Review en consultatie van belanghebbenden	15
2.3 Data	15
2.3.1 Aantal deelnemende scholen en aantallen leerlingen	15
2.3.2 Productenmix	15
2.4 Inkoopprijs per eenheid product	15
2.5 Kosten verbonden aan transport en distributie	16
2.6 Marge	17
3 Resultaten	18
3.1 Uitkomst van de analyse	18
3.2 Gevoeligheidsanalyse	18
4 Discussie	21
4.1 Aannames	21
4.2 Vergelijking met voorgaande jaar	22
5 Conclusies en aanbevelingen	23
5.1 Conclusies	23
Bijlage 1 Subsidiabele kosten binnen de Regeling	24
Bijlage 2 Kosten van transport en opslag	25

Woord vooraf

De EU-Schoolregeling is de Nederlandse variant van het 'EU School Scheme' en heeft tot doel de consumptie van fruit, groente en zuivel door kinderen te bevorderen en hen gezonde en duurzame eetgewoonten aan te leren. Dit vindt plaats door het, gefinancierd uit EU-budget, verstrekken van fruit, groente en zuivel aan kinderen op scholen, in combinatie met begeleidende educatieve maatregelen.

Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) heeft Wageningen Social & Economic Research gevraagd om ondersteunende informatie bij het vaststellen van de eenheidsprijs voor het nieuwe schooljaar 2025-2026, gebaseerd op de momenteel voor Wageningen Social & Economic Research best beschikbare informatie. De gepresenteerde resultaten zijn een schatting van de verwachte eenheidsprijs en kunnen door het Ministerie van LVVN gebruikt worden bij het vaststellen van de vergoeding die leveranciers ontvangen voor de te leveren producten.

De auteurs danken de begeleidingsgroep met vertegenwoordigers van het ministerie van LVVN en RVO voor de samenwerking tijdens dit project.



de heer ir. O. Hietbrink
Instituutsmanger Wageningen Social & Economic
Research
Wageningen University & Research



de heer prof.dr.ir. J.C.M. van Trijp
Instituutsmanger Wageningen Social & Economic
Research
Wageningen University & Research

Samenvatting

S.1 Aanleiding en onderzoeksvraag

De EU-Schoolregeling is de Nederlandse variant van het 'EU School Scheme' en heeft tot doel de consumptie van fruit, groente en zuivel door kinderen te bevorderen en hen gezonde en duurzame eetgewoonten aan te leren. Dit vindt plaats door het, gefinancierd uit EU-budget, verstrekken van fruit, groente en zuivel aan kinderen op scholen, in combinatie met begeleidende educatieve maatregelen. Het Schoolzuivel-programma is onderdeel van deze regeling.

Het door de EU aan Nederland toegekende subsidiebudget voor het verstrekken van schoolzuivel bedraagt voor het schooljaar 2025-2026 circa 1,6 miljoen euro. In het kader van deze Schoolzuivelregeling krijgen de leerlingen op de deelnemende scholen gedurende 20 weken twee eenheden zuivel per week van 200 ml.

Aanbieders van zuivel kunnen jaarlijks inschrijven om de scholen voor de EU-Schoolregeling te belevaren. Voor het leveren van schoolzuivel krijgen zij een vergoeding gebaseerd op een vaste eenheidsprijs voor de aankoop van zuivel, verwerking en/of opslag, arbeidskosten en vervoer naar scholen.

De hoogte van de vergoeding, de eenheidsprijs, wordt sinds 2017 door de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) vastgesteld op basis van periodiek uitgevoerd onderzoek door Wageningen Social & Economic Research. Wageningen Social & Economic Research gebruikt hiervoor modellen die rekening houden met prijzen van ingekochte zuivel en met de kosten voor distributie.

Het doel van het onderzoek is:

- Schatting van de eenheidsprijs per eenheid product zuivel op basis van berekeningen voor het schooljaar 2025-2026 van het Schoolzuivelprogramma. De berekeningen worden uitgevoerd met de geschikte voor Wageningen Social & Economic Research beschikbare informatie.

S.2 De belangrijkste conclusies

De geschatte eenheidsprijs per eenheid zuivel

De geschatte eenheidsprijs is bij een deelname van 754 scholen met gemiddeld 83 deelnemende leerlingen per school en verstrekking van 25% biologisch: € 0,407 per eenheid zuivel.

Het aantal deelnemende leerlingen of deelnemende scholen beïnvloedt de geschatte eenheidsprijs:

Het effect gemiddeld aantal deelnemende leerlingen per school:

- Bij 10 minder deelnemende leerlingen per school (12%) neemt de geschatte eenheidsprijs met € 0,031 toe.
- Bij 10 meer deelnemende leerlingen per school (12%) neemt de geschatte eenheidsprijs met € 0,024 af.

Het effect van het aantal deelnemende scholen en de daarmee gepaard gaande efficiëntie van het transport (meer stops per uur) van de distributiecentra naar de scholen.

- Bij 250 minder deelnemende scholen is de geschatte eenheidsprijs per eenheid zuivel € 0,063 hoger;
- Bij 250 meer deelnemende scholen is de geschatte eenheidsprijs per eenheid zuivel € 0,039 lager.

S.3 Methode

In de berekening van de geschatte eenheidsprijs worden meegenomen:

1. de subsidiabele inkoopkosten van de leverancier van schoolzuivel
2. de subsidiabele kosten voor distributie en vervoer
3. een additionele opslag. Dit is de overhead die is toegevoegd aan de prijsberekening.

De methodiek die is toegepast is vergelijkbaar met de aanpak in voorgaande jaren (2023-2024). In deze rapportage worden prijzen met 3 decimalen achter de komma gerapporteerd. Hierdoor kunnen mogelijk geringe afrondingsverschillen ontstaan in de gerapporteerde totalen.

Summary

S.1 Background and research question

The *EU-Schoolregeling* is the Dutch version of the EU School Scheme and aims to encourage children to increase their consumption of fruit, vegetables and dairy products and to teach them healthy and sustainable eating habits. This takes place through the EU-funded distribution of fruit, vegetables and dairy products to children in schools, combined with educational measures. The School Dairy Programme is part of this scheme.

The subsidy budget allocated by the EU to the Netherlands for the distribution of school dairy is around €1.6 million for the school year 2025-2026. Under this School Dairy Programme, pupils at participating schools will receive two 200 ml units of dairy per week for 20 weeks.

Dairy suppliers can apply annually to supply schools for the EU School Scheme. For supplying school dairy, they receive compensation based on a fixed unit price for the purchase, processing and/or storage of dairy, labour costs and transport to schools.

The amount of compensation, the unit price, has been set by the Minister of LNVN (Agriculture, Fisheries, Food Security and Nature) since 2017, based on regular surveys conducted by Wageningen Social & Economic Research. For this purpose, Wageningen Social & Economic Research uses models that take into account the prices of purchased dairy as well as the costs for distribution.

The purpose of the research is:

- to calculate the estimated unit price per unit of dairy product for the 2025-2026 school year of the School Dairy Programme, based on the best information available to Wageningen Social & Economic Research.

S.2 The main conclusions

The estimated unit price per unit of dairy

Based on the participation of 754 schools averaging 83 participating pupils per school and the distribution of 25% organic produce, the estimated unit price is: €0.407 per unit of dairy.

The estimated unit price depends on the following assumptions:

The average number of participating pupils per school:

- With 10 fewer participating pupils per school (12%), the estimated unit price increases by €0.031.
- With 10 more participating pupils per school (12%), the estimated unit price decreases by €0.024.

The number of participating schools and the associated efficiency of the transport (more stops per hour) from the distribution centres to the schools.

- With 250 fewer participating schools, the estimated unit price per unit of dairy is €0.063 higher.
- With 250 more participating schools, the estimated unit price per unit of dairy is €0.039 lower.

S.3 Method

The calculation of the estimated unit price includes:

1. the eligible purchase costs of the school dairy supplier;
2. the eligible costs for distribution and transport;
3. additional surcharge. This is the overhead which is added to the price calculation.

The methodology applied is similar to the approach in previous years (2022-2024). In this report, prices are reported with 3 decimal places after the decimal point. This may result in minor rounding differences in the reported totals.

1 Achtergrond en doel van het onderzoek

1.1 Huidige situatie

De EU-Schoolregeling¹ is de Nederlandse variant van het 'EU School Scheme' en heeft tot doel de consumptie van fruit, groente en zuivel door kinderen te bevorderen en hen gezonde en duurzame eetgewoonten aan te leren. Dit vindt plaats door het, gefinancierd uit EU-budget, verstrekken van fruit, groente en zuivel aan kinderen op scholen, in combinatie met begeleidende educatieve maatregelen. Het Schoolzuivelprogramma maakt deel uit van deze EU-Schoolregeling. Het door de EU aan Nederland toegekende subsidiebudget voor het verstrekken van schoolzuivel bedraagt voor het schooljaar 2025-2026 circa 1,6 miljoen euro.

Aanbieders van zuivel kunnen jaarlijks inschrijven om de scholen voor de EU-Schoolregeling te belevaren. Voor het leveren van schoolzuivel krijgen zij een vergoeding gebaseerd op een vaste eenheidsprijs per eenheid van 200 ml. voor de aankoop van de zuivel, verwerking en/of opslag, arbeidskosten en vervoer naar scholen.² De producten die aan de scholen worden geleverd zijn halfvolle melk, karnemelk en yoghurt. Minimaal 25% van deze geleverde eenheden is biologisch.

De hoogte van de vergoeding wordt sinds 2017 door de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNV) mede vastgesteld op basis van onderzoeken uitgevoerd door Wageningen Social & Economic Research. Wageningen Social & Economic Research gebruikt hiervoor modellen die rekening houden met prijzen van ingekochte zuivel en de kosten voor distributie en vervoer.

In deze publicatie wordt ingegaan op het onderdeel schoolzuivel van de EU-Schoolregeling, in het vervolg de *schoolzuivelregeling* genoemd. In het kader van deze schoolzuivelregeling krijgen de leerlingen op de deelnemende scholen gedurende 20 weken twee eenheden zuivel van 200 ml. per week per leerling. In het schooljaar 2024-2025 namen 754 scholen (primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs) met in totaal 62.241 leerlingen deel aan deze regeling.

Het ministerie van LNV heeft Wageningen Social & Economic Research ook in 2025 gevraagd om ondersteuning bij het vaststellen van de eenheidsprijs voor het nieuwe schooljaar 2025-2026, gebaseerd op de momenteel voor Wageningen Social & Economic Research best beschikbare informatie.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is:

- Schatting van de eenheidsprijs per eenheid product zuivel op basis van berekeningen voor het schooljaar 2025-2026 van het Schoolzuivelprogramma. De berekeningen worden uitgevoerd met de geschikte voor Wageningen Social & Economic Research beschikbare informatie.

Voor de berekeningen wordt een transparante berekeningsmethode gehanteerd die voldoet aan de richtlijnen van de EU. De Verordeningen (EU) 1308/2013, 2017/39 en 2017/40 geven de randvoorwaarden die vanuit de Europese Commissie zijn vastgesteld voor het bepalen van de vergoeding voor leveranciers (bijlage 1).

¹ De regeling voor 2024 staat hier: [wetten.nl - Regeling - Regeling schoolzuivel 2024 - BWBR0050082](https://wetten.nl/Regeling-Regeling-schoolzuivel-2024-BWBR0050082)

² De volgende kosten komen in aanmerking voor Uniesteun volgens Art 4.a van de GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2017/40: de kosten van de producten die in het kader van de schoolregeling worden verstrekt en gedistribueerd aan kinderen in artikel 22 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde onderwijsinstellingen, met inbegrip van de kosten van het aankopen, huren en huurkopen van bij de verstrekking en distributie gebruikte apparatuur, zoals is vastgelegd in de strategie van de lidstaat. [L_2017005NL.01001101.xml](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX%3AL_2017005NL.01001101.xml)

De aanpak van de dataverzameling en de analyse zoals beschreven in hoofdstuk 2 is conform de aanpak zoals beschreven in 2024.³

De berekeningen van de geschatte eenheidsprijs zoals in voorgaande rapportages uitgevoerd, zijn in dit project geactualiseerd en aangepast aan de meest recente data. Bij de berekeningen wordt naast een meest waarschijnlijke prijs ook de invloed van een aantal belangrijke aannames op deze prijs onderzocht.

1.3 Te leveren producten

Door het ministerie van LNV zijn voorwaarden opgelegd aan het te leveren productassortiment, de vastgestelde maximale hoeveelheid product per levering en de minimale hoeveelheid biologisch product (25% van de porties) en een periode van 20 weken. In tabel 2.1 staat de vertaling van deze voorwaarden in de door ons doorgerekende productenmix.

De volgende aannames zijn gebruikt in het rekenmodel:

- De productenmix zoals geleverd in het schooljaar 2024-2025 is als uitgangspunt genomen.⁴ In deze situatie is in een schooljaar minimaal 25% van de geleverde zuivelproducten biologisch.
- De minimale hoeveelheden te leveren biologische producten worden ingevuld met halfvolle melk en karnemelk in dezelfde verhouding als in het schooljaar 2024-2025.

De resulterende productenmix is weergegeven in tabel 2.1.

³ Bergevoet, R., Tacken, G. en Paalman, R. (2024). Schoolzuivel 2024: Geschatte eenheidsprijs voor schoolzuivel. (Rapport / Wageningen Economic Research; No. 2024-078). Wageningen Economic Research. <https://doi.org/10.18174/669604>.

⁴ Analyse door RVO laat zien dat deze grotendeels gelijk is aan de geleverde productenmix uit voorgaande jaren.

2 Aanpak

2.1 Methode en aannames

2.1.1 Grondslag

Bij de berekening van de geschatte eenheidsprijs zijn alleen die kosten in de berekening meegenomen die subsidiabel zijn gesteld door de EU. Als basis voor de berekeningen wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van onafhankelijke bronnen. De gevolgde methode is gelijk aan de aanpak in de voorgaande jaren. Omdat andere bronnen ontbraken, is voor de berekening van de inkoopprijs van de zuivelproducten gebruikgemaakt van de informatie verstrekt door FrieslandCampina. FrieslandCampina is de afgelopen jaren de enige leverancier binnen het schoolfruitprogramma geweest. Er zijn door FrieslandCampina gedetailleerde gegevens over de opbouw van de inkoopprijs voor de leverancier van de zuivelproducten geleverd. Als basis voor de inkoopprijs is de melkprijs van maart 2025 genomen. Er zijn daarnaast voor de zuivelproducten gegevens verstrekt over productiekosten, het energiegebruik ten behoeve van de productie, en verpakkingskosten (er worden literpakken zuivelproduct uitgeleverd naar de scholen). Deze verstrekte gegevens zijn gebruikt voor de berekening van de inkoopprijs per eenheid zuivel. Vanwege bedrijfsvertrouwelijkheid van deze gegevens zijn alleen die gegevens in dit rapport gepresenteerd die noodzakelijk zijn voor de lezer om achtergrond en uitkomsten van de uitgevoerde analyse te kunnen begrijpen. De verstrekte gegevens zijn vergeleken met een aantal openbare bronnen: er is een vergelijking gemaakt tussen de prijsontwikkeling zoals verstrekt door FrieslandCampina en de melkprijs af boerderij, evenals de producenten- en consumentenprijsindex zoals gerapporteerd door Wageningen University & Research en CBS (zie hoofdstuk 4). Op basis van deze vergelijking zijn er geen aanwijzingen voor een disproportionele stijging van de inkoopprijs voor zuivel.

Bij de berekeningen van de andere onderdelen van de eenheidsprijs is ervan uitgegaan dat alle producten maximaal een week in het distributiecentrum worden opgeslagen en dat de noodzakelijke activiteiten rond transport en koeling worden uitgevoerd via inhuur van diensten door derden. Deze tarieven worden als proxy genomen voor de variabele en vaste kosten die leveranciers maken als ze diensten zelf uitvoeren.⁵ Er wordt van uitgegaan dat aanbieders van diensten (transporteurs en koelhuizen) aan afnemers in hun prijzen alle directe en indirecte (vaste) kosten meerekenen bij het vaststellen van hun tarieven. De tarieven die zij in rekening brengen zijn bij meerdere partijen (geen huidige deelnemers aan het programma) opgevraagd.

Wat wordt in de berekening van de geschatte eenheidsprijs meegenomen?

1. De subsidiabele inkoopkosten van de leverancier van schoolzuivel.⁶ Dit betreft:
 - de kosten van aangekocht zuivel
 - de verwerkingskosten van 'rauwe' zuivel tot de producten die in de regeling zijn voorgeschreven (halfvolle melk, karnemelk en yoghurt).
2. De subsidiabele kosten voor distributie en vervoer. Dit betreft:
 - de transportkosten van de productielocatie naar distributiecentrum
 - de kosten op het distributiecentrum:
 - orderverzamelkosten die gemaakt worden om per school producten te selecteren en klaar te zetten voor transport
 - kosten voor coördinatie van de distributie en het transport en voor contact met scholen over de productlevering
 - kosten voor het transport van het distributiecentrum naar de scholen.

⁵ Het meenemen van de vaste kosten was een van de aanbevelingen van Improven.

⁶ De aanname is dat de leverancier in de schoolmelkregeling ook de producent van de zuivelproducten is.

-
3. Een additionele opslag. Dit is de risicomarge ('de plus'), die is toegevoegd aan de prijsberekening. Hierbij wordt uitgegaan van een vergoeding voor overhead voor indirecte werkzaamheden op inkoop, behandeling en transportbegeleiding op zuivel.⁷

Het is binnen de subsidieregeling niet mogelijk om in de eenheidsprijs een vergoeding voor btw op te nemen.⁸ De geschatte eenheidsprijs is daarom exclusief btw.

2.1.2 Opzet van de analyse

De analyse gebeurt in de volgende stappen:

1. bepalen van de totale hoeveelheid zuivel
2. bepalen van de gewenste productenmix
3. bepalen van de aankoopkosten van de productenmix
4. bepalen van de kosten van distributie, opslag en verwerking
5. bepalen van berekende kosten per eenheid inclusief additionele opslag
6. uitvoeren van een gevoeligheidsanalyse.

Stap 1: De totale hoeveelheid zuivel

Berekening: aantal deelnemende scholen * leerlingen per school * aantal malen schoolzuivel per week * aantal weken * volume per portie

- Aantal deelnemende scholen en deelnemende leerlingen: Voor de berekeningen van de geschatte eenheidsprijs van schoolzuivel moet een inschatting worden gemaakt van het verwachte aantal deelnemende scholen en het aantal deelnemende leerlingen. Het is op het moment van dit onderzoek namelijk niet duidelijk hoeveel scholen en leerlingen per school zullen deelnemen aan het programma in 2025-2026. Het aantal scholen dat in het schooljaar 2024-2025 deelnam aan de regeling is daarom als uitgangspunt bij de berekeningen genomen: 754 scholen. Dit is een flinke toename ten opzichte van het schooljaar 2023-2024, toen 467 scholen deelnamen. In de gevoeligheidsanalyse wordt de invloed van het aantal deelnemende scholen op de geschatte eenheidsprijs nader onderzocht.
- Het totaal aantal deelnemende leerlingen is gebaseerd op de gegevens van FrieslandCampina over het afgelopen schooljaar (2024-2025).
- De zuivelproducten die aan de scholen geleverd worden zijn reguliere halfvolle melk, karnemelk en yoghurt en biologische halfvolle melk en biologische karnemelk.

Stap 2: Productenmix

- Op basis van de historische productenmix en de regelingsvoorwaarden is de meest waarschijnlijke mix opgesteld met 25% aandeel biologische zuivel (zie tabel 2.1).

Stap 3: Aankoopkosten van de productenmix

- Bij het bepalen van de prijs per eenheid van het product gaat het om kosten die de leverancier (de aanbieder van de schoolzuivel) naar alle waarschijnlijkheid maakt om de schoolzuivel te leveren aan scholen.
- Prijs per eenheid van 200 ml. De aankoopprijs voor de productenmix per eenheid is het gewogen gemiddelde van de aankoopprijs per portie van 200 ml van de individuele producten in de productenmix (tabel 2.1).

Stap 4: Distributie, opslag en verwerking

De kosten van de volgende processtappen worden berekend:

- de kosten van transport van producent/zuivelfabriek naar distributiecentrum
- de kosten die gemaakt worden voor het ompakken en klaarmaken voor transport
- de planning en uitvoering van transport van het distributiecentrum naar scholen.

De transportkosten zowel naar het distributiecentrum als van het distributiecentrum naar de scholen zijn bepaald aan de hand van prijsinformatie aangeleverd door transporteurs (zie bijlage 2). Voor het bepalen

⁷ Baltussen et al., Prijsvorming van voedsel; Ontwikkelingen van prijzen in acht Nederlandse ketens van versproducten, LEI Wageningen UR, LEI Nota 14-112, 2014.

⁸ Artikel 4 lid 3 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/40.

van deze kosten worden gegevens verzameld bij transporteurs, koel- en vrieshuizen en koeriersdiensten. Er is voor gekozen om hiervoor geen partijen te benaderen die bij het transport van schoolmelk of schoolfruit betrokken zijn.

Voor dit onderzoek zijn in 2025 zijn 24 verschillende bedrijven benaderd. Om inzicht te krijgen in prijsontwikkelingen, zijn hiervoor in de eerste plaats bedrijven benaderd die in het verleden ook gegevens verstrekt hebben. Deze gegevens zijn aangevuld met gegevens van nieuwe leveranciers. In totaal zijn van 13 bedrijven gegevens ontvangen (4 transporteurs, 6 koelhuizen en 3 koeriersbedrijven). Daarnaast zijn ook de prijsindexen over de prijsontwikkeling binnen de transportsector zoals gerapporteerd door het CBS meegenomen bij het vaststellen van de transportkosten voor 2025-2026.⁹ Bijlage 2 geeft een overzicht van de bronnen en de basis voor de aannames.

De gemiddelde transportkosten per uur naar scholen weken sterk af van vorige jaren door het wegvallen van een dataleverancier en het vervangen van de gegevens verkregen van een nieuwe partij. Daarmee bleven twee in plaats van drie datapunten over voor het bepalen van gemiddelde transportkosten. Gezien de afhankelijkheid van de welwillendheid van transportbedrijven om gegevens te delen en het korte tijdsbestek beschikbaar voor dataverzameling, was het niet mogelijk om datapunten verder aan te vullen. Een wetenschappelijk geaccepteerde methode in dat geval is om uit te gaan van de cijfers van een jaar waarin er wel voldoende datapunten waren, en deze te indexeren. Daarom is ervoor gekozen om de prijzen van 2024 als uitgangspunt te nemen en deze te indexeren op basis van de CBS-prijsindex voor gekoeld transport. Dit is gedaan voor zowel de transportkosten naar het Distributie Centrum (DC) (zeer gering verschil tussen verzamelde gegevens en geïndexeerde prijs) als voor het transport van het DC naar de scholen (hier een groter verschil tussen verzamelde gegevens en geïndexeerde prijs). In de gevoeligheidsanalyse wordt de impact van deze verschillen op de geschatte eenheidsprijs onderzocht.

Voor de kosten die gemaakt worden voor kwaliteitsbeoordeling, ompakken en klaarmaken voor transport zijn de inschattingen van de hoeveelheid arbeid op distributiecentra gebaseerd op aannames zoals beschreven in bijlage 2. De kosten van arbeid zijn geactualiseerd met gebruikmaking van de meest recente salarisschalen van de overheid.¹⁰

Voor de kosten die gemaakt worden voor ompakken en klaarmaken voor transport zijn de inschattingen van de hoeveelheid arbeid op distributiecentra gebaseerd op aannames zoals beschreven in tabel 2.3. De kosten van arbeid zijn geactualiseerd met gebruikmaking van de meest recente salarisschalen van de overheid.¹¹

Kosten op de scholen

De producten worden bij de scholen aangeleverd in pakken van 1 liter. De scholen zorgen zelf voor de verstrekking aan leerlingen. Koelkasten worden door de huidige leverancier voor een deel van de scholen aan de scholen ter beschikking gesteld, maar de kosten van deze koelkasten voor de leveranciers en de gebruikers worden niet in de schatting van de eenheidsprijs meegenomen.

Scholen dragen zo min mogelijk kosten. De volgende posten komen wel ten laste van de scholen en worden dus niet vergoed door de schoolzuivelregeling:

- de arbeidskosten om de schoolzuivel te distribueren onder leerlingen
- de arbeidskosten voor administratie (correspondentie met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)/leveranciers)
- de kosten van de aanschaf van een koelkast (de koelkast wordt tot nu toe voor een deel van de scholen door de leverancier van het schoolmelkprogramma ter beschikking gesteld), energiekosten van de koelkast en het onderhoud daarvan
- Bekermateriaal wordt niet meegeleverd, dus leerlingen of scholen moeten zelf voor bekermateriaal zorgen.

Stap 5: Bepalen van de geschatte eenheidsprijs

Op de som van de uitkomsten van de berekening van de aankoopkosten van de productenmix (stap 3) en de kosten van distributie, opslag en verwerking (stap 4) wordt net als in voorgaande jaren een vergoeding voor

⁹ Dienstenprijzen; commerciële dienstverlening en transport, index 2021=100 | CBS.

¹⁰ Handleiding Overheidstarieven 2025.

¹¹ Handleiding Overheidstarieven 2025.

overhead op de omzet berekend. De uitkomst van stap 3 plus stap 4 plus de overhead is de geschatte eenheidsprijs.

Stap 6: De gevoeligheidsanalyse

Bij de berekening van de geschatte eenheidsprijs wordt gebruikgemaakt van een rekenmodel. De gegevens die in dit model gebruikt worden zijn deels inschattingen van een toekomstige situatie/prijzen en deels gebaseerd op een beperkt aantal waarnemingen. Om een indruk te krijgen van de gevolgen van deze aannames, is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd voor die factoren die de meeste invloed hebben op de uitkomst van het model. Het gaat dan om drie factoren, namelijk het aantal scholen dat deelneemt aan de regeling, het aantal deelnemende leerlingen per school en de kosten van de distributie van de zuivelproducten naar de scholen.

2.2 Review en consultatie van belanghebbenden

Methode, resultaten en rapportage zijn gereviewd door een senior onderzoeker en het management van Wageningen Social & Economic Research en door een externe deskundige (Prof. Dr. Ir. A. Oude Lansink).

De aannames en aanpassingen rond de methode zoals beschreven in paragraaf 2.3, 2.4 en 2.5 zijn gedeeld en eerste resultaten zijn besproken met de begeleidingsgroep bestaande uit medewerkers van LNVN en RVO.

Er is een klankbordgroep ingesteld waarbij de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) als vertegenwoordiger van sectorpartijen input heeft kunnen leveren op de aannames en brongegevens van het onderzoek. Opmerkingen van de begeleidingsgroep en klankbordgroep zijn geadresseerd door ofwel aanpassen van de aannames ofwel door in de discussie te benoemen waarom de aannames niet zijn aangepast.

2.3 Data

2.3.1 Aantal deelnemende scholen en aantallen leerlingen

In het schooljaar 2024-2025 namen 754 scholen met in totaal 67.241 leerlingen deel. Gemiddeld waren er 83 leerlingen per school die deelnemen aan het schoolzuivelprogramma. Deze gegevens zijn gebruikt om de eenheidsprijs voor het volgend schooljaar te schatten. Omdat er een stijgende lijn zit in het aantal deelnemende scholen, is in de gevoeligheidsanalyse onderzocht wat het effect is op de geschatte eenheidsprijs als het aantal deelnemende scholen toeneemt naar 1.000 scholen. Hierbij is het aantal deelnemende leerlingen per school wel gelijk verondersteld (83).

2.3.2 Productenmix

Als basis voor de productenmix voor de door te rekenen opties in het schooljaar 2025-2026, zijn de leveringen gebruikt zoals door de leverancier aangeleverd in voorgaande jaren. De verdeling van de uitgeleverde eenheden is, zoals uit de analyse door RVO blijkt, in de loop van de jaren redelijk constant.

Er wordt gemiddeld 57% halfvolle melk, 4% karnemelk en 14% yoghurt afgenomen van reguliere zuivel. Daarnaast werd nog 23% biologische halfvolle melk en 2% biologische karnemelk uitgeleverd.

Een overzicht van de productenmix voor de verschillende opties staat in tabel 2.1. Deze productenmix is gebruikt als basis voor het berekenen van de geschatte inkoopprijs per leveringseenheid.

2.4 Inkoopprijs per eenheid product

Op basis van de door FrieslandCampina verstrekte gegevens is de inkoopprijs voor de leverancier van schoolzuivel voor de verschillende zuivelproducten berekend. In tabel 2.1 staat per 200 ml. zuivel de verwachte inkoopprijs voor zowel de niet-biologische als de biologische producten weergegeven. De prijzen voor niet-

biologische producten voldoen aan de regelingsvoorwaarden dat producten voorzien dienen te zijn van een topkeurmerk voor zuivel zoals aangegeven op de website van Milieu Centraal (art 6 lid 1). De prijzen van zowel de niet-biologische als de biologische producten zijn gebaseerd op de prijsopgave van FrieslandCampina.

Tabel 2.1 Productenmix (in %) en inkooprij (in €) met 25% biologische zuivelproducten

Product	25% bio	Inkooprij per 200 ml
Niet-biologisch		
Melk	57	0,137
Karnemelk	4	0,113
Yoghurt	14	0,147
Biologisch		
Melk	23	0,173
Karnemelk	2	0,169

Bron: gegevens FrieslandCampina.

2.5 Kosten verbonden aan transport en distributie

De prijzen van transport, opslag en distributie zijn geactualiseerd. Dit is gebeurd op basis van de recente (2025) prijsopgaves zoals verstrekt door transporteurs, koelhuizen en koeriersbedrijven. In tabel 2.2 zijn de resultaten samengevat. In bijlage 2 staan de brongegevens.

- Voor schoolzuiveldistributie wordt ervan uitgegaan dat de zuivelproducten van een productielocatie worden vervoerd naar een distributielocatie waar:
 - de selectie van producten voor de deelnemende scholen wordt verzorgd
 - de transporteurs voor het transport naar de scholen het product ophalen.
- Voor de berekeningen van de geschatte eenheidsprijs van schoolzuivel moet een inschatting worden gemaakt van het verwachte aantal deelnemende scholen en het aantal stops dat per uur gemaakt kan worden bij het uitleveren van de schoolmelk aan de scholen. In de vorige rapportage werd voor de berekening van de geschatte eenheidsprijs voor het schooljaar 2024-2025 uitgegaan van een deelname van 467 scholen en 2 stops per uur (dit was op basis van het aantal deelnemende scholen in voorgaande jaren). De 2 stops per uur is gebaseerd op informatie verstrekt door transporteurs. In het schooljaar 2024-2025 is het aantal scholen dat deelnam in 2024-2025 toegenomen naar 754 en hierdoor was het mogelijk om routes efficiënter in te plannen en nam de afstand tussen de scholen af. Gegevens van de uitvoerder van het programma laten zien dat hierdoor het aantal stops is toegenomen met 30%. Dit percentage is bepaald op grond van door FrieslandCampina verstrekte gegevens over het aantal scholen dat per route beleverd werd in het schooljaar 2023-2024 en in het schooljaar 2024-2025. In de huidige analyse is daarom uitgegaan van 1 distributiecentrum en 2,6 stops per uur. De invloed van het aantal stops op de geschatte eenheidsprijs wordt verder onderzocht in de gevoeligheidsanalyse.

Tabel 2.2 Aannames rond transport en distributie

	Kengetal	Eenheid
<i>Transport naar Distributiecentrum</i>		
Inhuur truck	89,36	€ per uur per truck
<i>Kosten op Distributiecentrum</i>		
Inregelen routes	0,50	uur/week per 100 scholen (schaal 9-10)
Ompakken	3,2	uur/week per 100 scholen (schaal 3-4)
Contact met scholen/week	1,0	uur/week 100 scholen (schaal 7-8)
Kosten koeling (inslag/uitslag en 1 week huur koelruimte)	14,42	€ per pallet
<i>Transport naar scholen</i>		
Kosten transport van DC naar scholen bij 2,6 stops per uur	31,75	€ per stop

2.6 Marge

In de berekeningen wordt uitgegaan van een overhead van 10%. Deze overhead dekt administratiekosten en is een vergoeding voor het ondernemersrisico.¹².

¹² Baltussen et al., Prijsvorming van voedsel; Ontwikkelingen van prijzen in acht Nederlandse ketens van versproducten, LEI Wageningen UR, LEI Nota 14-112, 2014.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de uitgevoerde analyses gepresenteerd. Eerst wordt in paragraaf 3.1 de geschatte eenheidsprijs besproken.

In paragraaf 3.2 wordt het effect van de belangrijkste aannames op de geschatte eenheidsprijs onderzocht door middel van een gevoeligheidsanalyse.

In de berekeningen hebben geen afrondingen plaatsgevonden. In deze rapportages worden prijzen met 3 decimalen achter de komma gerapporteerd. Hierdoor kunnen mogelijk geringe afrondingsverschillen ontstaan in de gerapporteerde totalen.

3.1 Uitkomst van de analyse

In tabel 3.1 is de opbouw van de geschatte eenheidsprijs weergegeven, uitgaande van 754 scholen met in totaal 67.241 leerlingen.

De geschatte eenheidsprijs is € 0,407 per eenheid. De transportkosten van het distributiecentrum naar de scholen maken het grootste deel uit van deze eenheidsprijs, namelijk € 0,191 (47%); daarnaast maakt aankoop van zuivel met € 0,147 een belangrijk deel uit van de eenheidsprijs (36%).

Tabel 3.1 Opbouw geschatte eenheidsprijs per eenheid (in €) en % verschil bij 83 leerlingen per school (afgerond op 3 decimalen achter de komma)

	€	Percentage
Aankoop zuivel	0,147	36
Transport naar distributiecentrum	0,013	3
Verwerking op distributiecentrum	0,018	5
Transport van distributiecentrum naar scholen	0,191	47
Overhead	0,037	9
Geschatte eenheidsprijs per eenheid	0,407	100

3.2 Gevoeligheidsanalyse

De analyse in deze studie is gericht op het ondersteunen van het ministerie van LNV bij het vaststellen van een eenheidsprijs per eenheid zuivel voor het komende schooljaar. Dit betekent dat de werkelijke prijzen van zuivelproducten of van transport op het moment van onze berekeningen niet bekend zijn. Bij de analyse is mede door de korte doorlooptijd van het project gebruik gemaakt van de bij Wageningen Social & Economic Research best bekende informatie, echter een aantal van de aannames is onzeker. Om inzicht te krijgen in de gevolgen van deze onzekerheid voor de geschatte eenheidsprijs is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd.

In deze gevoeligheidsanalyse zijn de effecten van het variëren van individuele aannames onderzocht waarbij de rest van de aannames gelijk blijft.

Het aantal deelnemende scholen

Het aantal deelnemende scholen aan de schoolmelkregeling is de laatste jaren sterk gestegen. Het aantal deelnemende scholen beïnvloedt de geschatte eenheidsprijs via de hoeveelheid melk die van de productielocatie naar het distributiecentrum vervoerd wordt, de kosten op het distributiecentrum (inregelen routes, ompakken en contact met de scholen), en de efficiëntie van de distributie van het distributiecentrum naar de scholen (het aantal stops per uur).

In tabel 3.2 zijn de resultaten van de analyse voor een verschillend aantal deelnemende scholen met een constant aantal deelnemende leerlingen vergeleken.

Tabel 3.2 Geschatte eenheidsprijs (in €) en % verschil bij verschillende aantallen deelnemende scholen (met 83 deelnemende leerlingen)

Aantal deelnemende scholen	500	%	750	%	1.000	%
Aantal stops per uur	2,00		2,60		3,20	
Kosten aankoop zuivel in €	0,147	31	€ 0,147	36	0,147	41
Kosten transport naar DC in €	0,013	3	€ 0,013	3	0,013	4
Verwerking op DC in €	0,018	4	€ 0,018	5	0,018	5
Transport naar scholen in €	0,249	53	€ 0,191	47	0,155	42
Marge in €	0,043	9	€ 0,037	9	0,033	9
Geschatte Eenheidsprijs in €	0,470	100	€ 0,407	100	0,367	100

Een afname van het aantal deelnemende scholen van 750 tot 500 scholen bij een gelijk aantal deelnemende leerlingen per school geeft een toename van de transportkosten naar scholen met € 0,057 (30%) per portie en een toename van de geschatte eenheidsprijs van 16% per portie (€ 0,063). Indien in plaats van ongeveer 750 er 1000 scholen zouden deelnemen dan nemen de transportkosten af met € 0,036 per portie (-19%) en de geschatte eenheidsprijs neemt af met € 0,039 (10%) per portie.

Aantal deelnemende leerlingen per school

De distributiekosten per portie worden in belangrijke mate bepaald door het aantal deelnemende leerlingen per school. De kosten per stop per school worden bij meer deelnemende leerlingen lager. Omdat in de analyse van vorig jaar is uitgegaan van 134 deelnemers en dit jaar het aantal deelnemende leerlingen per school is gedaald naar 83, heeft dit grote gevolgen voor de geschatte eenheidsprijs.

De gevolgen van het aantal deelnemende leerlingen voor de geschatte eenheidsprijs zijn in tabel 3.3 weergegeven. Hierbij is het aantal deelnemende scholen en het aantal deelnemende leerlingen in het schooljaar 2024-2025 als basis genomen.

Zoals uit tabel 3.3 blijkt nemen de kosten voor transport naar scholen en de geschatte eenheidsprijs toe bij het dalen van het aantal deelnemende leerlingen per school. Een afname met 10 leerlingen per school (van 83 naar 73) resulteert in een toename met 14% van de transportkosten en een toename van de geschatte eenheidsprijs van 8%. Bij een toename van het aantal leerlingen per school met respectievelijk 10, 20 of 30, nemen de kosten voor transport af met 11%, 19% en 27% en de geschatte eenheidsprijs met respectievelijk 6%, 11% en 15%.

Tabel 3.3 Gevolgen van het van het aantal leerlingen per school voor de geschatte eenheidsprijs in euro en % verschil (bij 754 deelnemende scholen)

Verskil	Basis 83	-10	+10	+20	+30
Kosten aankoop zuivel	0,147	0,000	0%	0	0%
Kosten transport naar DC	0,013	0,000	0%	0	0%
Verwerking op DC	0,018	0,002	10%	-0,001	-7%
Transport naar scholen	0,191	0,026	14%	-0,021	-11%
Marge	0,037	0,003	8%	-0,002	-6%
Eenheidsprijs	0,407	0,031	8%	-0,024	-6%

Uurtarief voor transport

Een van de aanpassingen die in deze rapportage is gedaan in vergelijking met vorig jaar is het inschatten van de transportkosten. Werd dit in het verleden gedaan op basis van de prijzen van een beperkt aantal transporteurs, dit jaar is er - mede omdat een van de bedrijven die prijsinformatie aanleverde in het verleden, geen informatie meer ter beschikking stelde - gewerkt met indexering. Een extra benaderd bedrijf leverde informatie maar de resulterende gemiddelde kosten voor transport van het DC naar scholen per uur weken hierdoor sterk af van de uitgangspunten in voorgaande jaren. Daarom is besloten om de rekenprijs per uur voor het schooljaar 2025-2026 te baseren op de prijs waarmee gerekend is voor het schooljaar 2024-2025 geïndexeerd voor de prijsstijging zoals waargenomen door het CBS.¹³ Het uurtarief op basis van de prijs van 2024 plus indexering met 3,1% voor het transport naar het DC is € 88,36 en de prijs op basis van de zelf verzamelde gegevens is € 89,36 (een prijsverschil van 1%). Voor het transport van het DC naar de scholen is de indexprijs € 82,54 en op basis van de verzamelde gegevens € 73,58.

Een verschil van 11% in de transportkosten van het DC naar de scholen is aanzienlijk. Vergelijking van de indexprijzen met de waargenomen prijzen geeft inzicht in het effect van deze prijsverschillen op de geschatte eenheidsprijs voor het transport van het DC naar de scholen. Tabel 3.4 geeft de resultaten bij 2,6 stops per uur, 754 scholen met 83 deelnemende leerlingen.

Tabel 3.4 Verschil in geschatte eenheidsprijs (in €) en % verschil bij transportkosten van het DC naar de scholen op basis van indexering of waargenomen prijzen (754 deelnemende scholen met gemiddeld 83 deelnemende leerlingen)

	Indexprijs (€)	Waargenomen prijzen (€)	Verskil (%)
Transportkosten per uur	82,54	73,58	-11
Transportkosten per stop (2,6 stops per uur)	31,75	28,30	-11
Transportkosten naar scholen per portie	0,191	0,170	-11
Geschatte eenheidsprijs	0,407	0,384	-6

De aanname over de transportkosten naar de scholen heeft veel invloed op de geschatte eenheidsprijs. Of uitgegaan wordt van de geïndexeerde prijs of van de gemiddelde prijs op basis van 3 waarnemingen uit 2025 resulteert in een verschil in de geschatte eenheidsprijs van € 0,023 per portie (6% lager).

¹³ Het CBS verzamelt prijzen van meer bedrijven dan dat wij doen voor dit onderzoek. Prijzen worden weergegeven als een index waarbij de prijs in 2021 als 100 wordt gesteld. Omdat er geen absolute prijzen door het CBS worden gerapporteerd moet er voor onze berekeningen een prijs in enig jaar als referentie jaar worden gekozen. Gekozen is voor de gemiddelde uurprijs zoals verzameld in 2024 als referentie.

4 Discussie

Dit hoofdstuk bestaat uit twee onderdelen:

- In paragraaf 4.1 worden de aannames met betrekking tot de gebruikte methode en gebruikte prijzen nader besproken.
- In paragraaf 4.2 is de geschatte eenheidsprijs vergeleken met de geschatte eenheidsprijs in het voorgaande jaar.

4.1 Aannames

Productenmix

Zoals uit tabel 2.1 blijkt, is het prijsverschil tussen biologische melk en biologische karnemelk beperkt. Een andere verhouding tussen beide producten heeft nauwelijks gevolgen voor de geschatte eenheidsprijs.

Aankooprijzen zuivel

Verantwoording/benchmark van zuivelprijzen.

In onderstaande tabel staan in de eerste 2 rijen de prijzen zoals gerapporteerd in de voorgaande jaren. Eronder staan 3 CBS-prijsindices voor melkprijs af boerderij, de consumentenprijsindex en de producentenprijsindex zoals gerapporteerd door het CBS (basisjaar 2015).

Tabel 4.1 *Vergelijking inkoopprijs (in €) en een aantal zuivelprijsindexen (basisjaar 2015)*

	Jaar			
	2020	2023	2024	2025
Inkoopprijs zuivel in euro	0,12	0,13	0,137	0,147
Index zuivel af boerderij	103,9	173,2	127,6	162,3
Consumentenprijsindex melk en zuivel	98,4	133,3	128,1	131,6
Producenten prijsindex zuivel	100	129,9	123,8	131,9
Index vervoer over de weg met koelauto's	99,3	110	117,9	121,8
Verschil ten opzichte van 2020				
Inkoopprijs		108%	114%	123%
Index zuivel af boerderij		167%	123%	156%
Consumentenprijsindex melk en zuivel		135%	130%	134%
Producentenprijsindex zuivel		130%	124%	132%

Vergelijking van de berekende inkoopprijs van zuivel op basis van de door FrieslandCampina verstrekte gegevens laat zien dat de gemiddelde stijging van deze inkoopprijs in de periode 2020-2025 lager is dan de 3 door WUR en CBS gepubliceerde indexen met betrekking tot zuivelproducten:

- de index zuivel af boerderij die de prijsontwikkeling weergeeft van de prijs die melkveehouders voor hun melk ontvangen
- de productenprijsindex voor zuivel die de prijsontwikkeling ten opzichte van het basisjaar van de melk en zuivel weergeeft die zijn verkocht door de Nederlandse producenten en
- de consumentenprijsindex voor melk en zuivel (het indexcijfer dat het prijsverloop weergeeft van melk en zuivel zoals dit gemiddeld wordt aangeschaft door alle huishoudens in Nederland).¹⁴

¹⁴ agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2424&themaID=3596§orID=2423.

Er zijn geen gegevens bekend over marges op melk door de zuivelfabriek. Jaarcijfers geven geen inzicht, en verdere gegevens zijn niet bekend, of mochten niet gepubliceerd worden (omdat dit bedrijfsgevoelige informatie is).

4.2 Vergelijking met voorgaande jaar

Tabel 4.2 *De geschatte eenheidsprijs (in €) en % aandeel in de totaalprijs per eenheid in vergelijking met voorgaande jaar (afgerond op 3 decimalen achter de komma)*

	2025-2026		2024-2025*	
Aankoop zuivel	€ 0,147	36%	0,144	40%
Transport naar distributiecentrum	€ 0,013	3%	0,013	4%
Verwerking op distributiecentrum	€ 0,018	5%	0,019	5%
Transport van distributiecentrum naar scholen	€ 0,191	47%	0,150	42%
Overhead	€ 0,037	9%	0,033	9%
Geschatte eenheidsprijs per eenheid	€ 0,407	100%	0,358	100%

* Dit is de eenheidsprijs ook voor 25% van de porties biologisch zoals gerapporteerd in Bergevoet et al. (2024).¹⁵

- In tabel 4.2 is de geschatte eenheidsprijs per eenheid vergeleken met deze prijs in voorgaande jaren.
- De geschatte eenheidsprijs is 13% hoger in vergelijking de berekende eenheidsprijs per portie zoals geschat voor 2024-2025.
 - Dit is vooral het gevolg van:
 - de hogere prijzen voor inkoop van zuivel (1%)
 - de stijging van de transportkosten van het distributiecentrum naar scholen (12%). Dit wordt voor het belangrijkste deel veroorzaakt door:
 - een daling met 38% van het aantal deelnemende leerlingen (van 134 naar 83) per school waardoor de kosten per stop over minder porties verdeeld kunnen worden
 - de stijging van de transportkosten per uur met 3,1%.

De stijging van het aantal stops per uur met 30%, is onvoldoende om de hogere kosten van inkoop zuivel en transport te compenseren.

¹⁵ Bergevoet, R., Tacken, G. en Paalman, R. (2024). Schoolzuivel 2024: Geschatte eenheidsprijs voor schoolzuivel. (Rapport / Wageningen Economic Research; No. 2024-078). Wageningen Economic Research. <https://doi.org/10.18174/669604>.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

De geschatte eenheidsprijs

De geschatte eenheidsprijs is bij een deelname van 754 scholen met gemiddeld 83 deelnemende leerlingen per school en verstrekking van 25% biologisch: € 0,407 per eenheid zuivel.

Het aantal deelnemende leerlingen of deelnemende scholen beïnvloedt de geschatte eenheidsprijs:

Het gemiddeld aantal deelnemende leerlingen per school:

- Bij 10 minder deelnemende leerlingen per school (12%) neemt de geschatte eenheidsprijs met € 0,031 toe.
- Bij 10 meer deelnemende leerlingen per school (12%) neemt de geschatte eenheidsprijs met € 0,024 af.

Het aantal deelnemende scholen en de daarmee gepaard gaande efficiëntie van het transport (meer stops per uur) van de distributiecentra naar de scholen.

- Bij 250 minder deelnemende scholen is de geschatte eenheidsprijs per eenheid zuivel € 0,063 hoger.
- Bij 250 meer deelnemende scholen is de geschatte eenheidsprijs per eenheid zuivel € 0,039 lager.

Bijlage 1 Subsidiabele kosten binnen de Regeling

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2017/40 VAN DE COMMISSIE¹⁶

van 3 november 2016

**tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad, met
betrekking tot Uniesteun voor de verstrekking van groenten en fruit, bananen en melk in
onderwijsinstellingen en tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 907/2014 van de
Commissie**

Artikel 4

Subsidiabele kosten

1. De volgende kosten komen in aanmerking voor Uniesteun:
 - a. de kosten van de producten die in het kader van de schoolregeling worden verstrekt en gedistribueerd aan kinderen in artikel 22 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bedoelde onderwijsinstellingen, met inbegrip van de kosten van het aankopen, huren en huurkopen van bij de verstrekking en distributie gebruikte apparatuur, zoals is vastgelegd in de strategie van de lidstaat;
 - b. de kosten van begeleidende educatieve maatregelen, met inbegrip van:
 - i. kosten voor het organiseren van proeverijklassen, het aanleggen en onderhouden van een moestuin, het organiseren van bezoeken aan landbouwbedrijven en soortgelijke activiteiten om kinderen weer dichter bij de landbouw te brengen;
 - ii. kosten voor maatregelen om kinderen te onderwijzen in landbouw, gezonde eetgewoonten, lokale voedselketens, biologische productie en duurzame productie, en om voedselverspilling tegen te gaan;
 - c. de kosten om publiciteit aan de schoolregeling te geven door het bredere publiek rechtstreeks over de regeling te informeren, met inbegrip van:
 - i. de kosten van de in artikel 12 van de onderhavige verordening bedoelde poster;
 - ii. de kosten van voorlichtingscampagnes via radio of televisie, elektronische communicatie, kranten en soortgelijke communicatiemiddelen;
 - iii. de kosten van voorlichtingsbijeenkomsten, conferenties, seminars en workshops om het bredere publiek te informeren over de schoolregeling, en soortgelijke evenementen;
 - iv. de kosten van voorlichtings- en promotiemateriaal, zoals brieven, folders, brochures, gadgets en dergelijke;
 - d. de kosten van maatregelen inzake netwerkvorming voor de uitwisseling van ervaring en beste praktijken inzake de uitvoering van de schoolregeling;
 - e. de kosten in verband met de verplichting voor de lidstaten om de doeltreffendheid van de regeling te monitoren en te evalueren;
 - f. de kosten van vervoer en distributie van de in het kader van de schoolregeling verstrekte producten, mits deze niet door punt a) van dit lid worden gedekt.
2. De in lid 1 bedoelde kosten mogen niet in het kader van andere Uniesteunregelingen, -programma's, -maatregelen of -acties worden gefinancierd.
3. Belasting over de toegevoegde waarde (btw) komt niet voor Uniesteun in aanmerking.
4. Uitgaven in verband met personeel komen niet in aanmerking voor Uniesteun indien deze personeelskosten uit overheidsmiddelen van de lidstaat worden gefinancierd.

¹⁶ [L_2017005NL.01001101.xml \(europa.eu\)](#)

Bijlage 2 Kosten van transport en opslag¹⁷

Schoolmelktransport

Voor de studie gericht op het schatten van een eenheidsprijs van schoolfruit en -groente is onderzoek gedaan naar de tarieven van transporteurs. Er is bij een aantal ondernemingen gevraagd naar de tarieven van transport van groente en fruit.

Omdat er gebruikgemaakt wordt van dezelfde soort transportmiddelen, zijn de gegevens over deze transportkosten ook gebruikt bij de berekeningen voor schoolzuivel.

Transporttarieven van melkfabriek naar het distributiecentrum (DC)

Tijd nodig voor het bevoorraden distributiecentra: 8 uur per truck.

Gegevens transporteurs voor transport van productielocatie naar DC

De meeste bedrijven geven liever een offerte op maat waarbij ze meer informatie willen hebben. Aangezien die er niet is, geven ze een uurtarief af, waarbij er een dieseltoeslag overheen komt. De dieseltoeslag varieert in de loop van de tijd, dit kan per week, maand of kwartaal worden aangepast.

Gegevens transporteurs voor transport van veiling naar DC

Voor deze studie is opnieuw onderzoek gedaan naar de tarieven van transporteurs. Er is bij een aantal ondernemingen gevraagd naar de tarieven van transport van groente en fruit. De informatie hierbij was dat het gaat om 3 trailers (circa 30 palletplaatsen) per week voor 20 weken achter elkaar van veiling Geldermalsen naar één of meerdere DC's in Nederland.

Tabel B4.1 Kosten transport per truck per uur (in €) voor transport van veiling naar 1 of meerdere distributiecentra

Transporteur	Prijs/uur	Dieseltoeslag	Totaal
Bedrijf 1	88,00	11%	97,68
Bedrijf 2	78,00	7%	83,46
Bedrijf 3			88,00
Bedrijf 4	77,13	15%	88,31
Gemiddeld			89,36

Bron: Eigen onderzoek.

Tarieven voor werkzaamheden op de distributiecentra

Tabel B4.2 Salariskosten overheid

Schaal	Uurtarief productieve uren, € exclusief btw		
3	36		
4	39		
7	48		
		Berekening tarief € per uur	
8	52	gemiddelde schaal 3-4	37,5
9	59	gemiddelde schaal 7-8	50
10	65	gemiddelde schaal 9-10	62

Bron: Handleiding Overheidstarieven 2025.

¹⁷ Namen en contactpersonen zijn bij onderzoekers bekend.

Tarieven voor in-/uitslag en opslag in koelbedrijven

Gevraagd is naar tarieven voor in-/uitslag en gekoelde opslag. Inslag is het plaatsen van een pallet in de koelcel en uitslag is het uit de koelcel halen van de pallet. Er is bij 6 bedrijven gevraagd naar de kosten van koelopslag per pallet per week en de inslag- en uitslagkosten. De tarieven zijn weergegeven in tabel B4.3. De tarieven zijn bij een opslag van 1 week inclusief in- en uitslag gemiddeld € 14,42. Ze variëren tussen € 9 en € 17,50.

Tabel B4.3 Kosten koelopslag per pallet (in €) bij een opslagduur van 1 week

Koelhuis/Opslag	Inslag +uitslag/per pallet	Opslag/per pallet /week	Totaal
Bedrijf 5	12,50	4,00	16,50
Bedrijf 6	7,50	7,00	14,50
Bedrijf 7	8,25	6,00	14,25
Bedrijf 8	3,75	5,25	9,00
Bedrijf 9	10,00	7,50	17,50
Bedrijf 10	8,78	6,00	14,78
Gemiddeld	8,46	5,96	14,42

Bron: eigen onderzoek.

Tarieven transport van DC naar scholen

Aantal pallets per busje: maximaal 5. Gevraagd is naar de tarieven voor het beleveren van 375 adressen (3.000 scholen/8 aanbieders) verspreid over twee dagen (maandag/dinsdag) met het afleveren van 70/80 kg per adres. De meeste koeriers hanteren een kilometerprijs en zeggen dat het erg afhankelijk is van de hoeveelheid product die afgeleverd moet worden en de locatie van de losadressen. Ze geven aan ongeveer 2,5 stops per uur te kunnen uitvoeren.

Er zijn in 2025 gegevens verzameld bij 3 koeriersbedrijven verzameld. De gegevens staan in tabel B4.4. De verschillen met de gegevens verzameld in 2024 zijn beschreven in de hoofdtekst.

Tabel B4.4 Tarieven koeriersbedrijven (in €)

Koeriersbedrijf	Prijs/uur	Dieseltoeslag	Totaal
Bedrijf 11	68,00	17%	79,56
Bedrijf 12	65,00	4%	67,60
Bedrijf 13	78,00	8%	83,85
Gemiddeld			73,58

Tabel B4.5 Dienstenprijzenindex CBS

	2023	2024	Jaartoename
Dienstenprijzenindex	112	117	4,80%
Goederenvervoer over de weg	118	120	2,40%
Goederenvervoer over de weg gekoeld	117,9	121,6	3,10%

Bron: [Dienstenprijzen; commerciële dienstverlening en transport, index 2021=100](#) | CBS.

Tabel B4.6 Vergelijking transportprijzen op basis van prijsindex en eigen waarneming in € per uur

Transportkosten per uur	Naar DC	Naar school
2024	85,70	80,06
2025 Eigen waarneming	89,36	73,58
Transportkosten 2025 index	88,36	82,54

Wageningen Social & Economic Research
Postbus 88
6700 AB Wageningen
T 0317 48 48 88
E info.wser@wur.nl
wur.nl/social-and-economic-research

RAPPORT 2025-100-2



De missie van Wageningen University & Research is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen University & Research bundelen Wageningen University en gespecialiseerde onderzoeksinstituten van Stichting Wageningen Research hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 7.700 medewerkers (7.000 fte), 2.500 PhD- en EngD-kandidaten, 13.100 studenten en ruim 150.000 Leven Lang Leren-deelnemers behoort Wageningen University & Research wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life



Wageningen Social & Economic Research
Postbus 88
6700 AB Wageningen
T 0317 48 48 88
E info.wser@wur.nl
wur.nl/social-and-economic-research

Rapport 2025-100-2



De missie van Wageningen University & Research is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen University & Research bundelen Wageningen University en gespecialiseerde onderzoeksinstituten van Stichting Wageningen Research hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 7.700 medewerkers (7.000 fte), 2.500 PhD- en EngD-kandidaten, 13.100 studenten en ruim 150.000 Leven Lang Leren-deelnemers behoort Wageningen University & Research wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.
